

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Igora Burgera na neverejnom zasadnutí v Bratislave 30. novembra 2011 v trestnej veci obvineného **J. H. a spol. pre trestný čin podvodu** podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 5 zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Trestný zákon), vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 1T 29/2007, o dovolaní, ktoré podali obvinení prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Z. K., advokáta v Košiciach, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25. novembra 2010, sp. zn. 2To 297/2010, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolania obvineného J. H. a P. R. **sa o d m i e t a j ú .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica zo 7. mája 2010, sp. zn. 1T 29/2007, boli obvinení J. H. a P. R. uznaní za vinných zo spáchania

trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. vo forme spolupáchatel'stva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. v podstate na tom skutkovom základe, že

po vzájomnej dohode, spoločným konaním ako konatelia po založení spoločnosti s obchodným menom do 22. júna 1998 T., so sídlom v B.B., M.H. X, IČO: X. od 23. júna 1998 T. na tej istej adrese, v dobe od 23. júna do 7. januára 2000 obvinený J. H. v B. a obvinený P. R. v K., hoci z výsledkov hospodárenia spoločnosti mali vedomosť, že ich podnikateľské aktivity v rokoch 1997-1999 sú stratové, úmyselne vylákali na základe uzatvorených zmlúv o kúpe depozitných zmeniek s rôzne dlhou dobou viazanosti vkladu, so zmluvne dohodnutým určením a zmlúv o kúpe obchodných zmeniek pod zámienkou

vysokého zhodnotenia vo výške 12 - 42,36 % p.a. od 156 poškodených osôb finančné prostriedky vo výške najmenej 26 853 803 Sk (891 382,95 €), pričom zhodnotenú vklady poškodeným nevyplatili, takto získané finančné prostriedky použili pre vlastnú potrebu, čím poškodeným spôsobili škodu vo výške 26 853 803 Sk (891 382,95 €).

Okresný súd obvinenému J. H. podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov; podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. ho súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do II. nápravno výchovnej skupiny. Súčasne okresný súd podľa § 53 ods. 1 Tr. zák. uložil obvinenému peňažný trest vo výške 30 000 € a podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. ustanovil náhradný trest odňatia slobody na 12 mesiacov. Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému H. uložil trest zákazu činnosti vykonávať akúkoľvek podnikateľskú činnosť na 5 rokov.

Okresný súd obvinenému P. R. podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov; podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. ho súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do II. nápravno výchovnej skupiny. Súčasne okresný súd podľa § 53 ods. 1 Tr. zák. uložil obvinenému peňažný trest vo výške 30.000 € a podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. ustanovil náhradný trest odňatia slobody na 12 mesiacov. Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému R. uložil trest zákazu činnosti vykonávať akúkoľvek podnikateľskú činnosť na 5 rokov.

Proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica podali obaja obvinení odvolanie, ktoré Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 25. novembra 2010, sp. zn. 2To 297/2010, ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podali obvinení prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., totiž že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu obvineného P. R. a § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený P. R. vo svojom dovolaní namietal zásadné porušenie práva na obhajobu v prípravnom konaní, ktoré videl v tom, že sa jeho predchádzajúci obhajca JUDr. J. U. nezúčastnil niektorých úkonov, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby. Išlo predovšetkým o samotný výsluch obvineného zo dňa 10. augusta 2004, ako aj ďalšie úkony vykonané dňa

18. decembra 2003, 21. januára 2004 a 16. júla 2004, pričom vyšetrovatel'ka vôbec nezisťovala, či obvinený súhlasí s vykonaním uvedených úkonov bez prítomnosti obhajcu.

Obvinení J. H. a P. R. v dovolaní spochybňovali konanie okresného aj krajského súdu, pričom argumentovali tým, že absencia účtovných podkladov za rok 2000 nemala vplyv na vypracovanie znaleckého posudku, teda aj na okolnosti spáchania skutku a výšku škody, s čím obvinení nesúhlasili, nakoľko podľa ich názoru bol rok 2000 rozhodujúci z hľadiska zistenia majetku spoločnosti a pohľadávka v sume viac ako 15 mil. korún. Ďalej v dovolaní rozoberali problematiku indosamentov, a teda skutočnosť, že záväzky spoločnosti T. a indosamentovaných zmeniek prešli na spoločnosť A., čím vznikol výlučný vzťah medzi klientmi a spoločnosťou A. Argumentovali aj skutočnosťou, že v roku 2000 vznikla dozorná rada zostavená z radov veriteľov, ktorá obmedzila rozhodovanie a konanie konateľov a určovala, ktorí z veriteľov a kedy budú uspokojení.

Obvinení v dovolaní spochybňovali aj znalecký posudok vypracovaný znalkyňami nakoľko tieto neboli spôsobilé na vypracovanie takéhoto posudku, o čom predložili krajskému súdu dôkazy. Poukazovali aj na to, že odvolací súd neprihliadol na významné skutočnosti, najmä nezohľadnil indosamenty vo výške približne 8 mil. Sk, ako aj skutočnosť, že podľa znalkyne Ing. B. mala spoločnosť k 31. decembru 1999 vlastný majetok a pohľadávky vo výške 15 mil. Sk. S ohľadom na tieto skutočnosti súdy nesprávne kvalifikovali trestný čin, nakoľko o uvedené sumy mala byť znížená pôvodne vyčíslená škoda, a teda neprichádzalo do úvahy uznanie viny v zmysle § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. Obvinení namietali aj uloženie peňažného trestu, ktorý podľa ich názoru nebol uložený v súlade so zákonom, nakoľko okresný súd vôbec nezisťoval podmienky na jeho uloženie.

Vzhľadom na uvedené obvinení navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil rozsudkom porušenie zákona a zároveň v zmysle § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 7. mája 2010, sp. zn. 1T 29/2007, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25. novembra 2010, sp. zn. 2To 297/2010, a prikázal súdu, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval, resp. uplatnil postup podľa § 389 ods. 2 Tr. por. a vrátil vec do prípravného konania.

K podanému dovolaniu sa písomne vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Banská Bystrica, ktorý sa v plnom rozsahu stotožnil so závermi prijatými a bližšie odôvodnenými

v rozhodnutiach okresného aj krajského súdu. Tvrdenia obvinených považoval iba za účelové a poukazoval na to, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je určený k náprave procesných a hmotnoprávných chýb, taxatívne uvedených v dovolacích dôvodoch v § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por., ktoré v tomto prípade neboli naplnené. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie obvinených J. H. a P. R. ako nedôvodné.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) síce primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), že bolo podané oprávnenými procesnými subjektami (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), pričom boli splnené aj ďalšie podmienky dovolania podľa § 372 až § 374 Tr. por.; dospel však k záveru, že nie sú splnené dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por.

Podľa § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je zásadné porušenie práva na obhajobu. Takýmto by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 36 zákona č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Trestný poriadok), ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Podľa § 371 ods. 4 dôvody podľa ods. 1 písm. a/ až písm. g/ Tr. por. nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Súčasný obhajca obvineného P. R., JUDr. Z. K., ktorého mal obvinený v priebehu celého súdneho konania, o tejto skutočnosti musel vedieť po tom, čo prevzal obhajobu obvineného a preštudoval si celý trestný spis, no túto skutočnosť v priebehu celého súdneho

konania nenamietal, preto v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nemožno použiť.

K uvedenému dovolaciemu dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že konanie na súde prebiehalo podľa základných zásad trestného konania a príslušných ustanovení Trestného poriadku, v ktorých Najvyšší súd nezistuje porušenie. Obvinený P. R. mal v súdnom konaní zachované všetky obhajovacie práva v plnom rozsahu. V prípravnom konaní, pri úkonoch namietaných obvineným, síce nebol prítomný jeho vtedajší obhajca JUDr. J. U., avšak na hlavnom pojednávaní boli vykonané podrobné výsluchy svedkov, ktorých sa aktívne zúčastnil aj súčasný obhajca obvineného. Výsledky týchto výsluchov, uskutočnených podľa zásady bezprostrednosti a ústnosti, boli relevantné a brané do úvahy pri hodnotení dôkazov a ustálení skutkového stavu. Vo vzťahu k namietanému výsluchu obvineného R. z 10. augusta 2004 dovolací súd skonštatoval, že síce bol vykonaný bez prítomnosti obhajcu avšak obsah tejto výpovede nemal zásadný význam pri posudzovaní skutkového stavu, nakoľko z rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 7. mája 2010, sp. zn. 1T 29/2007, jasne vyplýva, ktoré výpovede považoval súd prvého stupňa za relevantné pokiaľ ide o otázku viny.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávnych chýb, taxatívne uvedených ako dovolacie dôvody v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por. Mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie - neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námietka nesprávnosti skutkových zistení, námietka proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, nemôže zakladať žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Nie je možné, s poukazom na dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené. Správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Dovolací súd môže posudzovať len to či súdy na zistený skutkový stav, ktorý je v dovolacom konaní daný a nemenný aplikovali správne ustanovenia trestného zákona.

Najvyšší súd na tomto základe, bez meritórneho preskúmania veci, na neverejnom zasadnutí konštatoval, že je zrejmé nenaplnenie dôvodov dovolania uplatnených obvinenými, a preto tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2011

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová